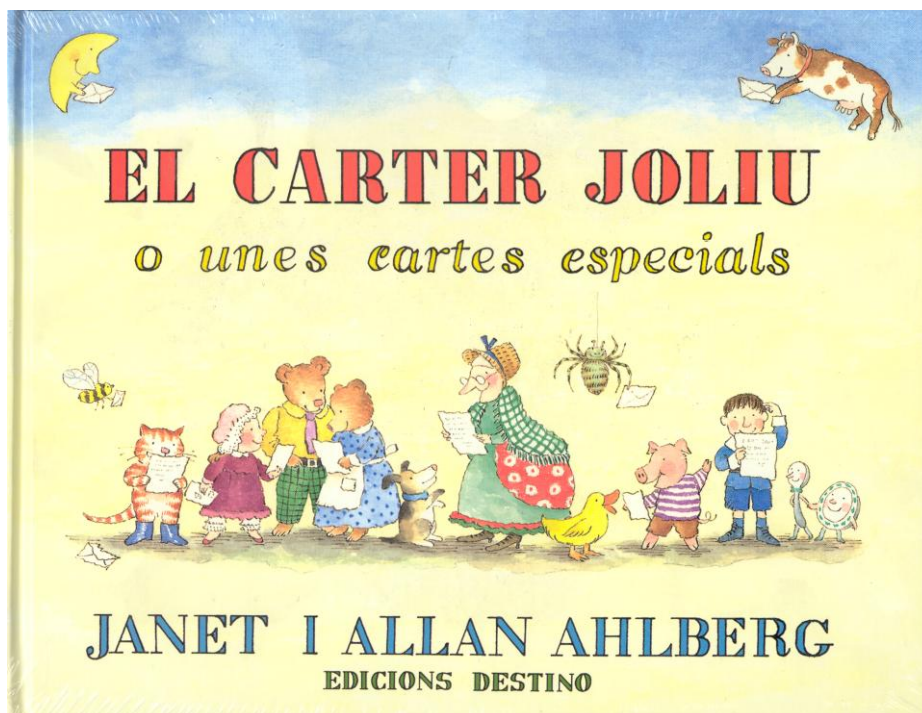

CONTES PER PENSAR
PROPOSTA DIDÀCTICA

**Centre de Recursos Pedagògics Santa
Coloma de Gramenet**

Contes per pensar. Proposta didàctica ha estat editada pel Centre de Recursos Pedagògics Ciutat de Santa Coloma de Gramenet.
Gener de 2014.

Llicència de Creative Commons

Contes per pensar. Proposta didàctica. Autora: Irene de Puig Olivé.
Està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

CONTES PER PENSAR

PROPOSTA DIDÀCTICA

Janet i Allan Ahlberg

EL CARTER JOLIU *o unes cartes especials*

EDICIONS DESTINO

Aquesta proposta didàctica ha estat creada per acompanyar el conte *El carter joliu o unes cartes especials*, amb la intenció que nens i nenes dialoguin i investiguin qüestions que es plantegen en els contes i en les activitats que us proposem. Les activitats i metodologia es basa en la proposta educativa Filosofia 3/18¹, i el contingut, en el llibre *Contes per pensar*, d'Irene de Puig (Ed. Destino. Barcelona, 1996).

Pensament i llenguatge

La relació entre pensament i llenguatge ha estat molt debatuda durant el segle XX. Psicòlegs i filòsofs han mantingut diferents punts de vista, però el que no es qüestiona és que el llenguatge és la condició indispensable del pensament abstracte. L'infant, a mesura que s'apropia del llenguatge, va adquirint un pensament cada vegada més abstracte. Alhora que millora la capacitat de pensament, millora la competència comunicativa.

El llenguatge no és una activitat privada, és una activitat que es desenvolupa en l'intercanvi social. És en el diàleg amb altres, en parlar i enraonar, que estructurem el llenguatge i el pensament. En aquest sentit, cal propiciar i millorar el diàleg a l'aula.

¹ El projecte FILOSOFIA 3/18 té com a objectiu reforçar les habilitats del pensament dels estudiants tot partint de la filosofia com a disciplina fonamental. El Grup IREF és la institució que promou aquest projecte en llengua catalana.

Pensar, els infants ja ho fan, però pensar bé implica l'exercici continuat d'un gran nombre de capacitats, fer-les habituals i agafar-ne l'hàbit. Si, per exemple, demanem a un alumne que pensi abans de parlar o d'escriure, però no li diem exactament què ha de fer serà molt difícil que ho sàpiga.

Pensar aplega moltes accions: observar, trobar semblances entre coses diferents, trobar diferències entre coses semblants, descriure, definir, fer hipòtesis, donar raons, treure conclusions, imaginar, ordenar, classificar, usar criteris... El ventall d'habilitats és difícil d'inventariar. Per orientar-nos, en farem una selecció d'unes quantes habilitats que són a la base de la comprensió en totes les àrees.

Habilitats de pensament

HABILITATS DE RECERCA / INVESTIGACIÓ	HABILITATS DE CONCEPTUALITZACIÓ	HABILITATS DE RAONAMENT	HABILITATS DE COMUNICACIÓ, FORMULACIÓ I TRADUCCIÓ
Recollir informació	Organitzar informació	Elaborar informació	Preservar el significat
- Endevinar - Esbrinar - Observar - Formular hipòtesis - Buscar alternatives - Anticipar conseqüències - Seleccionar possibilitats - Imaginar: inventar, crear...	- Formular conceptes precisos - Posar exemples i contraexemples - Percebre semblances i diferències - Comparar - Definir - Agrupar - Seriar - Classificar	- Buscar i donar raons - Fer inferències - Raonament condicional - Raonament analògic - Relacions - Relacions part i tot - Relacions entre mitjans i fins - Usar criteris	- Explicar - Narrar - Interpretar - Improvisar - Traduir del llenguatge oral a la mímica i a l'inrevés - Traduir del llenguatge oral a d'altres - Resumir - Descriure

Les habilitats de pensament estan relacionades entre elles i funcionen en xarxa, quan tibes d'una es mouen les altres. Per exemple, en mirar d'endevinar què ha passat en un conte, probablement farem hipòtesis, inventarem possibilitats, anticiparem conseqüències, observarem,... Quan els fem comparar, estem demanant de trobar semblances i diferències, usar criteris, observar...

Parlem de les habilitats per separat per poder conèixer millor els procediments i ser més conscients de com guiar els nostres alumnes. Una llista d'habilitats pot resultar àrida, és en el moviment del diàleg que les habilitats de pensament es fan dinàmiques i s'activen constantment. Si coneixem cada habilitat, farem preguntes més acurades per esperonar el diàleg.

Exemples de preguntes que estimulen l'exercici d' habilitats de pensament:

Habilitats de recerca

1. **Endevinar** *Què pot ser? On deu haver anat?*
2. **Esbrinar** *Com ho podem saber?*
3. **Observar** *Què hi veus? Com és...? On es troba?*
4. **Formular hipòtesis** *Què pot haver passat?*
5. **Buscar alternatives** *Per a què pot servir?*
6. **Anticipar conseqüències** *Què creus que pot passar ? Si..., aleshores...?*
7. **Seleccionar possibilitats** *Com seria si...? Com et sembla millor?*
8. **Imaginar (inventar, crear...)** *Com podria acabar el conte? Tu què faries? Com ho faries?*

Habilitats de conceptualització

1. **Formular conceptes precisos** *Amb quina paraula podem dir...? Com ho podem dir més clar?*
2. **Posar exemples i contraexemples** *Pots posar un exemple on no sigui així?*
3. **Percebre semblances i diferències** *Què tenen en comú?
En què s'assemblen? En què són diferents?*
4. **Comparar** *Quin és més...o menys...? més a prop, més lluny...?*
5. **Definir** *Quan dius... què vols dir? Digues una cosa que sigui...?*
6. **Agrupar** *Quins grups podem fer?*
7. **Seriar** *Què passa primer? Com ho podem ordenar?*
8. **Classificar** *Quins grups pots fer tenint en compte...(criteri)?*

Habilitats de raonament

1. **Buscar i donar raons** *Per què creus que...?*
2. **Fer inferències** *Què pot voler dir aquest gest?*
3. **Raonament condicional** *Si això és cert... aleshores...?*
4. **Raonament analògic** *Si tu fossis... com et sentiries, què faries?*
5. **Relacions causa i efecte** *Quina és la causa de...? Què passa quan...?*
6. **Relacions part i tot** *Si... és..., pertany al grup de...?*
7. **Relacions entre mitjans i fins** *Com podem aconseguir...? Per arribar... què hauria de fer?*
8. **Usar criteris.** *Com podem ordenar...? Com podem saber si una cosa és...?*

Habilitats de comunicació

1. **Explicar** *Com ho ha fet? Com funciona?*
2. **Narrar** *Com va anar? Què va passar? Què passar primer?*
3. **Interpretar** *Com ho veus? Tots ho veiem igual?*
4. **Improvisar**
5. **Traduir del llenguatge oral a la mímica i a l'inrevés** *Amb quin gest diries...?Què vol dir amb la seva mirada?*
6. **Traduir del llenguatge oral a d'altres** *Pots explicar aquest dibuix?*
7. **Resumir** *Quin títol hi posaries? Quin és millor títol?*
8. **Descriure** *Com és? Quina forma, color, caràcter...?*

Els contes

Veureu que *El carter joliu* és un conte de contes (*Rínxols d'Or*, *La Caputxeta Vermella*, *La mongetera màgica*, *La Bella Dorment...*) i, en aquest sentit, ens convida a llegir diversos contes i a parlar-ne.

- Els contes són històries o relats de comprensió fàcil que solen tenir vocabulari i estructures adequades als primers anys i que, per la seva senzillesa, permeten una bona memorització.
- Com diu Gianni Rodari, estimular la fantasia permet que l'infant pugui veure les coses amb els ulls dels altres i, per tant, afavoreix l'empatia.
- Els contes transmeten maneres d'entendre el món, plantegen models de relacions positives i negatives que permeten situar l'infant dins el seu propi aprenentatge de socialització.
- Tenen un caràcter col·lectiu. Hi ha un feix de contes tradicionals que són referents culturals comuns de distintes generacions.
- Tenen caràcter de jocs de simulació: l'angoixa superada passa a ser l'angoixa controlada. Segons Bettelheim, fan el mateix paper de catarsi que feia la tragèdia en els antics grecs.

Orientacions metodològiques

A la guia didàctica hi ha activitats per a cada pàgina del conte i per a cada carta. Hem triat uns temes possibles per propiciar el diàleg a l'aula. La proposta donaria per a treballar tot un curs, però depenent del temps que disposeu, podeu treballar només una o dues cartes.

Per encoratjar i enriquir el diàleg, us proposem activitats per explorar conceptes (espai, temps, felicitat, bondat...) i practicar un ampli ventall d'habilitats de pensament per millorar la comprensió i l'expressió: observar, definir, posar exemples, donar raons, fer hipòtesis, inferir, classificar, relacionar causes i efectes, cercar alternatives, etc.

No cal fer totes les activitats de la guia, ni tampoc fer totes les preguntes de cada activitat. Les activitats són orientacions per treure més suc a la lectura i dinamitzar el diàleg.

Per poder afavorir el diàleg a l'aula, cal crear un clima de respecte mutu, on els nens i les nenes puguin expressar les seves idees. Necessitarem, doncs, unes normes per poder parlar i escoltar. Demanarem quines seran aquestes normes als infants. Si no se'ls acudeixen, podem suggerir-ne algunes: No parlar mentre algú altre parla, escoltar atentament el que diu l'altre, aixecar la mà per parlar... En cada cas, en necessitareu unes, i sempre seran revisables.

ACTIVITATS

La portada i la contraportada -OBSERVAR-

Els llibres comencen per la portada i acaben amb la contraportada. Moltes vegades és el seu atractiu com a objecte el que ens el fa comprar. Cal "llegir" els llibres des de la primera pàgina.

1.1. Fem que observin atentament la portada del conte amb tots els detalls. Per això es poden improvisar jocs de mirar i no mirar.

- a) Estil jocs de Kim: Davant un conjunt de diversos objectes es deixa mirar dos o tres minuts i després els uns han de fer preguntes als altres fins a descobrir-ne tots els detalls.
- b) Si es vol, en dos o tres grups, poden reproduir la portada de manera simultània o l'un després de l'altre. És opcional si la poden reproduir mirant o sense mirar el dibuix.

1.2. Observar atentament la contraportada i assenyalar el tipus d'informació que ens dona. Es pot fer el mateix exercici que a 1.1.

El títol i el subtítol - INFERIR I FER HIPÒTESIS-

Amb aquest títol i subtítol ens podem imaginar de què va la història? Fer desglossar totes les possibilitats ajudant els qui menys s'hi acostin.

Pla de discussió (guió per a la conversa)

1. Què diu el títol?
2. Què vol dir 'carter joliu'?
3. "Joliu" és el cognom del carter?
4. Què diu el subtítol?
5. Imagines de què pot anar el llibre?
6. Què passaria si no hi hagués ni títol ni subtítol?
7. Sempre que hi ha un títol hi ha d'haver un subtítol?
8. Sempre que hi ha un subtítol hi ha d'haver un títol?

Sobre les cartes – RELACIONAR-

1. Com són les cartes que rebem a casa? A qui van dirigides, qui les envia, porten remitent?
2. Què en fem de les cartes que rebem ? Les contestem, les guardem, les llencem?

El carter

A dalt d'una bicicleta,
diuen, un carter joliu
arribà de les muntanyes,
un bonic matí d'estiu,

amb una carta pels tres ÓSSOS.

Situar el personatge que farà de guia tota l'estona. Qui és el carter, què fa, com es, com ho fa, si n'han vist mai cap, si en coneixen algun, etc.

Qui és un carter? -ACTIVAR CONEIXEMENTS PREVIS-

Pots començar per demanar als nens i nenes que facin un dibuix del carter/a quan reparteix les cartes. Potser poden compartir els dibuixos amb tota la classe i podeu parlar sobre com són les imatges i què impliquen respecte a les relacions entre els qui escriuen, qui rep la carta i el carter.

1. Per a què serveixen les cartes?
 2. Què passaria si no hi hagués carters al món?
 3. Paper del carter en el món actual.
 4. Altres oficis relacionats amb el carter.
- Podem fer un breu esquema sobre la comunicació:
receptor – missatge - emissor

Una vegada posats alguns exemples, es pot ampliar amb canal, codi, etc.

La feina de carter –COMPARAR-

Comparar l'ofici de carter amb altres oficis. Avantatges i desavantatges.
A què s'assembla la feina de carter? Perquè?

1. tel·lefonista	5. venedor
2. informàtic	6. mag
3. transportista	7. metge
4. repartidor	8. llibreter

La bicicleta –DESCRIURE-

La bicicleta és un vehicle molt familiar per als nostres estudiants.

Es pot fer la descripció de memòria o mirant el dibuix o portant una bicicleta a classe. Si es treballen totes tres possibilitats de descripció, al final cal fer una valoració de quina ens ha donat més elements.

Portar a classe reproduccions de pintures o escultures sobre bicicletes.
A la maleta trobareu les següents imatges en un CD:

Jan Metzinger, *El velòdrom*, 1911-1912.

Natalia Goncharova, *El ciclista*, 1913.

Fernand Léger, *Homenatge a Louis David*, 1948-1949.

Francisco Toledo, *La bicicleta*, 1975.

Félix de la Concha, *Bicicleta*, 1985.

Per a cada una, es pot encetar una conversa a partir de les següents preguntes:

- Què veig?
- Què em suggereix?
- Per què aquesta sensació?
- Quins són els colors que dominen en el quadre?
- Com està pintat el quadre, amb aquarel·la, oli, llapis, cera, etc.?
- Quin tipus de gest feia el pintor amb el pinzell quan pintava el quadre?
- Com i on són les línies mestres o compositives?
- Com està organitzada la imatge?
- Com està tractada la llum?
- Què hi ha en primer pla?
- Com és el fons?
- Quina és la relació fons/forma?
- Quina època de l'any representa?
- Quina deu ser l'edat i condició dels personatges o objectes?
- Què em diu sobre les bicicletes?
- Què m'aporta que no sabia o que no m'hi havia fixat?

Anem en bicicleta –EXPRESSIÓ CORPORAL-

Una manera de treballar l'autoconeixement i l'autoestima és saber allò que som capaços de fer i saber reconèixer els límits del propi potencial. Podem usar aquest exercici per fer pensar sobre les pròpies habilitats. Proposar fer una demostració de les habilitats següents:

- Fer el típic exercici gimnàstic de la bicicleta: ajaguts, cames enlaire i pedalejar endavant i endarrere.
- Amb mímica, imitar una carrera de bicicleta, anant pel pla, per la muntanya, amb fred, amb calor.
- Si s'escau, preparar al pati un joc de diferents proves amb bicicletes.

Estar content i ser feliç

Alguns filòsofs han pensat que la felicitat és una de les millors coses que es poden assolir. Altres han pensat que ser bo és el millor. I encara altres han pensat que «ser bo és l'única manera de ser feliç». Triar com ser feliç implica un judici sobre interessos a llarg termini, desitjos comprensibles i compatibles amb la salut biològica.

Expressar alegria - LLENGUATGE NO VERBAL-

De primer només amb la cara, després només amb les mans; després només amb els peus i, finalment, amb tot el cos. Al final hi podem afegir la veu.

Pla de discussió. *Estar content i ser feliç*

1. Si tinguessis moltes joguines, series feliç?
2. Si tinguessis molts amics, series feliç?
3. Si tinguessis molts contes, series feliç?
4. Si no tinguessis joguines, podries ser feliç?
5. Si no tinguessis amics, podries ser feliç?
6. Si no tinguessis contes, podries ser feliç?
7. Quan estàs content/a, ets feliç?
8. Pots estar content/a i no ser feliç?
9. Pots tenir moltes joguines, amics i contes i no ser feliç?
10. Pots estar trist/a i content/a al mateix temps?
11. Quina diferència hi ha entre estar content/a i ser feliç?
12. Quina diferència hi ha entre estar content/a i estar satisfet/a?

Lloc i temps

Espai i temps són temes de gran abast filosòfic. No hi entrarem de cop, però donarem l'oportunitat als infants de parlar-ne. Tenir clares les coordenades d'espai i temps és una manera física de situar-se en el món, com després ho són les coordenades afectives i les ideològiques. Tractem el tema amb tota l'obertura que els infants vulguin.

De les muntanyes –SUPOSAR–

- Quan diem que ve de les muntanyes, on se suposa que som nosaltres?
- Si fóssim a muntanya, diríem que ve de les muntanyes?

Lluny i a prop - DETECTAR AMBIGÜITATS -

Al dibuix de la presentació del carter hi ha un rètol que diu «Lluny 4 km». Amb aquest simple detall es poden fer alguns exercicis de reflexió de primera magnitud.

Esbrinar amb els infants que vol dir «lluny». Si es tracta d'un poble que es diu així, el cartell queda clar, és com dir «al Papiol, 20 km». Però pot voler dir “a molta distància”, “molt enllà”? Hi ha contradicció entre aquest lluny i els només 4 quilometres.

Aquí se'ns planteja un altre problema: el del criteri, com sabem si una cosa és a prop o lluny?

1. 4 km és lluny per anar-hi en cotxe? Quanta estona hi estaríem?
2. 4 km és lluny per anar-hi a peu? Quanta estona hi estaríem?
3. 4 km és lluny per a un cargol? Quant temps hi estaria?
4. Podem dir que una cosa és a prop o lluny sense fer referència a res més?

Un bonic matí d'estiu

Com seria un dia d'estiu? Afegir i treure elements que indiquin clarament que es tracta d'un dia d'estiu. Amb l'ús de la PDI tenim la possibilitat de manipular el dibuix original. També amb l'ús de fotocòpies. Al final, hi ha d'haver una distinció entre el dibuix original i la seva idea d'estiu. Se'ls pot ajudar amb algunes preguntes com ara:

- On és el sol?
- El carter no va molt abrigat?
- El terra és molt verd, a l'estiu no queda un xic més cremat el paisatge?

Bonic i bufó –CLASSIFICAR–

Digues quines d'aquests coses són bufones i quines boniques. Sempre hem de demanar raons i exemples (si ajuda a clarificar).

Segons el diccionari, 'bufó-ona' : “(adj) Menut i graciós.” ‘Bonic/a’: (adj.) “Que causa una impressió agradable per les seves bel·leses, la seva gràcia, la seva elegància, la seva gentilesa. Una noia bonica. Un vestit bonic”.

	Bufó/ona	Bonic/a	Totes dues	Cap
1. Una pilota				
2. Una nina				
3. La cara de la teva mare				
4. Una pintura				
5. Un arbre				
6. Un gos				
7. La cara d'un amic				
8. Una taula per dinar				
9. Una papallona				
10. Un camp ple de flors				

Un matí d'estiu -SEMBLANCES I DIFERÈNCIES-

Comparem el que passa i el que fem un matí d'estiu i un matí d'hivern.

	Estiu	Hivern
1. Temperatura		
2. Llum		
3. El sol		
4. Roba		
5. Activitats		

La primera carta: Senyor i senyora Os

El conte dels tres óssos

Triar la versió més comuna en forma de conte il·lustrat: El pot explicar el mestre/a o un nen o nena.

Exercici sobre el conte. *Rínxols d'Or i els tres óssos* a partir d'un suggeriment del llibre de Robert Fischer, *Teaching children to think*.

Coneixement:

Què passa en aquest conte? Què hi feia la Rínxols d'Or a casa dels óssos?

Comprensió:

Per què va passar? Per què li agrada més el llit de l'ós petit a la Rínxols d'Or?

Aplicació:

Què hauries fet tu? Què hauria passat si la Rínxols d'Or hagués vingut a casa teva?

Anàlisi:

Quina part t'ha agradat més? Quins trossos no són veritat?

Síntesi:

Pots pensar un final diferent? Què hauries fet tu si haguessis estat la Rínxols d'Or?

Accidental i intencional – CLASSIFICAR-

Es tracta de distingir allò que passa accidentalment d'allò que passa perquè ens ho hem proposat. La noció d'accident és molt explícita. Si fas una cosa sense voler, et pots disculpar i dir "ho sento", però si ho fas expressament, què pots dir? En el cas de Rínxols d'Or podem acceptar que es menja les sopes intencionadament, però podem dir que trenca la cadira accidentalment? Anar-se'n a dormir, és accidental o intencionat? Abans de decidir, fem algun exercici que ens ajudi a discutir la qüestió de Rínxols d'Or en el conte.

Digues quines de les coses següents són accidents i quines són volgudes (intencionals):

- El Pep para una trampa al seu germà perquè rellisqui en entrar a l'habitació.
- El pare de la Teresa dóna un cop al cotxe quan intenta entrar al garatge.
- El Dídac trenca un got mentre para la taula.
- La Cuca travessa el semàfor en vermell.
- El Josep es dóna un cop al genoll jugant a futbol.
- L'Anna diu una mentida a la seva mare.

Pla de discussió

1. Pots dir quan una cosa és un accident o no?
2. Si una cosa ha estat un accident ja no ens hem d'amoïnar?, no passa res?
3. Si no ha estat un accident, què hauríem de fer?
4. Pots preveure els accidents?
5. Pots reparar els accidents?

Dibuixar en 4 seqüències els fets principals del conte

FER HIPÒTESIS

Què dirà la carta? Intentar posar-se a la pell de Rínxols d'Or i imaginar quin és el contingut de la carta.

Ho sento molt

Com sabem què és bo per a nosaltres?

Intentar esbrinar que és bo per a nosaltres no és una tasca fàcil. Implica el coneixement de nosaltres mateixos i dels nostres desitjos. Ens ajudarà a créixer qualitativament. Sovint cometem l'error de pensar que si alguna cosa ens satisfà immediatament és bona per a nosaltres i, només més tard, ens adonarem que el nostre creixement no ha contribuït a la felicitat a llarg termini.

Com podem saber si una cosa és bona o no? –DONAR RAONS–

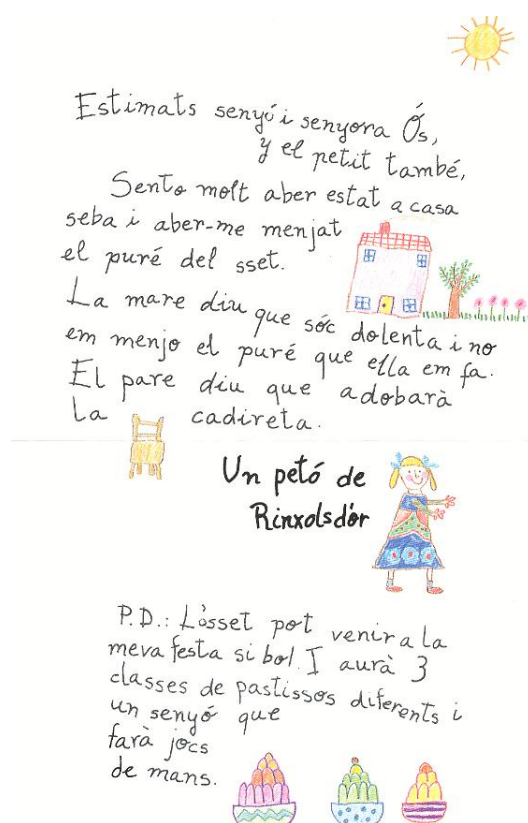
Orientació: De les següents situacions, decideix quina és bona i quina és dolenta, intentant donar alguna raó de la teva opinió:

	Dolent	No dolent	Com ho saps?
Fer-se gran			
Jugar			
Tenir cura d' un arbre			
Tenir amics			
Pegar			
Tenir un gos			
Anar a l'escola			
Estimar els pares			

La mare diu que sóc dolenta:

Pla de discussió. Qui és responsable dels actes?

1. Vesses la llet a taula. Està malament? Ets responsable de vessar la llet?
2. Si et despertes a mitjanit, ets responsable de despertar-te?
3. Si tens gana, on és el problema? Ets responsable de tenir gana?
4. Si dius una mentida. Ets responsable de dir mentides?

Llegir

Aquest apartat s'ha d'adequar a les necessitats i al ritme de la classe. Per la continuïtat en el text del tema es pot adaptar bé a qualsevol altre moment del curs.

Pla de discussió:

1. Quan llegeixes una paraula, llegeixes totes les lletres?
2. Tenen alguna cosa a veure la paraula que llegeixes i la cosa que vol dir?
3. És cansat llegir?
4. Quina diferència hi ha entre llegir i no llegir?
5. Què és el que t'agrada del llegir?
6. Què no t'agrada del llegir?

Mentre el senyor i la senyora
la llegeixen, el carter
juga amb el nen, tot prenent-se
una tasetta de te.

Jugar –RELACIONAR AMB L'EXPERIÈNCIA-

Què és jugar? Explorar totes les possibilitats del concepte joc. I procurar que explicitin les seves afeccions i descobreixin les dels altres. Per a l'autoestima és molt útil saber les pròpies limitacions i possibilitats, i per això res millor que contrastar-les amb els altres companys.

Pla de discussió:

- a. T'agrada jugar?
- b. Prefereixes jugar sol o amb altres nens i nenes?
- c. T'agrada jugar amb joguines o sense?
- d. T'agrada més jugar a jocs inventats o a jocs ja sabuts?
- e. Els jocs tenen regles o normes?
- f. Quins són els teus jocs preferits?

- Fer un llistat de jocs i triar. Es pot proposar de fer el que hagi sortit com a majoritari. Mirar de triar algun joc cooperatiu.

Què és un amic? –CONCEPTUALITZAR, DONAR RAONS, POSAR EXEMPLES-

L'amistat és un concepte ric que requereix temps per explorar amb l'alumnat. És una relació que pot ser molt important en el seu desenvolupament social i en la seva autoestima, i discutir-ho pot tenir molt significat per a ells i elles.

Alguns filòsofs han argumentat que l'amistat és una relació recíproca i que no es pot ser amic d'algú si aquest no és amic teu. Altra gent no està segura d'aquest criteri. Finalment algú ha argumentat que un amic és una persona que feliçment significa molt per a tu, com tu mateix i potser més.

Si estàs d'acord, digues per què. Si no hi estàs d'acord posa'n un exemple

	D'acord/ raons	Desacord /exemple
Els amics no es barallen mai		
Un/a nen/a i una persona gran poden ser amics/gues		
Pot ser amic d'un animal		
Els amics guarden els secrets		
Un amic mai no et fa mal		
Puc ser amic d'algú que no és amic meu		
Un amic t'estima sempre		

Els pastissos –RELACIONAR-

- Exercici de degustació de pastissos. Si no és possible, es poden substituir per caramels o algun succedani que permeti l'observació dels gustos i la relació entre color i gust. Estaria bé preparar alguna trampa per donar joc a la discussió: sal i sucre, ja que tots són blancs, etc. És a dir, podem fer un laboratori de gustos i endevinar si seran dolços o salats, jutjant l'aparença, l'olor...

Les qualitats de la Rínxols d'Or –DESCRIURE-

Malgrat el comportament poc acurat de Rínxols d'Or, veiem que és una noia molt responsable i, una vegada s'ha penedit d'haver molestat els óssos, escriu una carta disculpant-se i procura resoldre-ho convidant l'osset a casa seva. Atribuir valors positius és molt útil, perquè permet tenir millor relació amb les persones o els personatges si en tenim una bona opinió. Cal, doncs, exercitar aquesta habilitat de buscar els elements positius i els valors dels altres i exhortar els infants a atribuir valors positius.

- Descripció de les qualitats de Rínxols d'Or. Demanarem als nens i nenes quines qualitats li suposem a la Rínxols d'Or, a partir del text de la carta.

Les qualitats d'un alumne/a

El/la mestre/a donarà una pilota a un nen o nena i els altres diran coses positives de la persona que té la pilota. Quan tots els nens i nenes de la rotllana hi hauran dit la seva, es passarà la pilota al nen del costat i es tornarà a començar.

- Si jo hagués estat la Rínxols d'Or... –IMAGINAR ALTERNATIVES-

1. Si jo hagués estat la Rínxols d'Or hauria afegit a la carta...
2. Si jo hagués estat la Rínxols d'Or hauria escrit una altra carta que digués...
3. Si jo hagués estat la Rínxols d'Or hauria anat a veure els ossets i...
4. Si jo hagués estat la Rínxols d'Or hauria dit als meus pares que...
5. Si jo hagués estat el pare ós hauria contestat dient ...
6. Si jo hagués estat la mare óssa hauria contestat dient ...
7. Si jo hagués estat el petit ós hauria contestat dient ...

(Es pot ampliar amb la qüestió d'hàbits personals i hàbits col·lectius o amb la distinció entre «maneres socials» i estils personals.)

Segona carta: Sr./Sra. ocupant de la caseta de torró

Passi-ho bé!
Se'n va el carter!
Hi ha tanta feina per fer!
S'acosta mig mort de por
a una casa de torró,

amb una carta per a la Bruixa Dolenta.

Passi-ho bé –INTERPRETAR-

Les salutacions són formes d'expressió convencionals però que tenen uns sentits literals. De tant usar-los, de vegades es fan rutinaris; ajudar els nens a redescobrir el sentit d'aquest hàbit social pot ajudar-los a comprendre'n i a estimular-ne l'ús.

- Formes verbals de salutació. Confeccionar una llista de totes les maneres que saben de saludar i deixar-la oberta per poder-hi afegir noves fórmules.

- Exclamacions (Se'n va el carter! Hi ha tanta feina per fer!).

Les exclamacions expressen sentiments i estats d'ànim positius, negatius, ironia, amenaça, i de vegades són molt espontànies i per això usen mots "comodí", com caram, òndia, vatua el món, ospedré, punyeta, etc.

- Diferents usos de les exclamacions. Explica quin sentiment expressen les següents exclamacions:

1. Uau! Demà és diumenge i podré dormir tot el matí.
2. Que bé que us ho passeu!
3. Hi ha tanta feina per fer!
4. Vatua el món, no t'estaràs quiet!
5. Caram, sí que ets trempat, has fet en dues hores una feina que es podia fer en cinc minuts!
6. Si et tomo a veure per aquí t'escalfaré!

Quina exclamació diries en un cas així?

1. A un gos que se't menja una sabata.
2. A un amic que plora.
3. A un bolígraf que no vol guixar.
4. A una flor pansida.
5. A una joguina que s'ha espatllat.

Feina per fer –CLASSIFICAR-

Aquesta expressió es pot tractar des de dos punts de vista: des de la feina, en el sentit de treball, però també en el sentit de fer, com a distintiu del no fer o del dir, però no fer, etc. Evidentment també es pot tractar la conjunció de fer feina en el sentit de producció o fabricació. Apuntem només algunes possibilitats de les que s'obren.

- Feina com a sinònim de treball té connotacions diferents per als nens i nenes. La seva relació passa pel que saben dels seus pares. El que sembla més proper és explorar el sentit del mot “treball” a partir del joc, activitat que ells coneixen bé.

- Exercici: Joc, treball o una altra cosa. Classifica les següents activitats en un d'aquests tres grans apartats:

1. Un partit de futbol amb els amics el diumenge el matí.
2. Mirar un campionat de gimnàstica a la televisió.
3. Un partit de bàsquet.
4. Anar a pescar.
5. Llegir el diari.
6. Dormir.
7. Llegir un llibre.

- El sentit de fer. A les parelles de frases següents, el sentit de fer s'usa en sentits iguals o diferents?

1. El meu pare fa mobles	El meu pare fa diners
2. Això no m'ho pots fer!	Li he fet creure que s'equivoca
3. El meu oncle fa el pa	La meua tia fa el te a la tetera
4. Vuit i quatre fan dotze	En Joan i en Pere fan el boig
5. El lampista fa soroll	El piano fa mal so

Estar mig mort de por –EXPLICAR-

La por és un sentiment d'inquietud que de vegades comporta fins una resposta física: suor, pels de punta, etc. Els nens i nenes sovint tenen pors. Aquesta és una bona ocasió per explorar el sentit del concepte i perquè expressin les seves pors. Les pors compartides esdevenen mitges pors.

No cal, però, fer-ne un plat excessiu i quedar-s'hi. El nostre referent és sempre el carter. El carter anava content i ara sembla que hagi canviat d'idea. Què li ha passat? Què ha passat?

- Estar mig mort de por. Busca l'expressió que tingui un sentit més semblant:

estar alegre
estar neguitós
fer basarda
estar esporuguit
estar feliç
estar seriós
estar tremolant

- Mímica. Com representariem estar mig mort de por? Imagineu com deu acostar-se el carter a la casa. Tots procurem simular que anem a un lloc mig morts de por i adequem el gest amb l'expressió de la cara. Els exercicis d'abans ens han de donar la clau per poder fer aquesta representació.

- Coses que fan por. Dir una colla de coses que fan por. El mestre/a pot encetar amb:

- la foscor
- algun soroll a la nit
- que em donin un espant
- que algú m'agafi sense que jo el vegi venir
- els titelles
- les golfes de les cases
- els gossos
- les bruixes
- etc.

Una casa de torró – DESCRIBRE, EXPLICAR, DIBUIXAR-

- Una casa de torró. Entretenir-se en els detalls.
- Una bruixa dolenta.

Bo i dolent –DEFINIR-

Aquests dos mots són ben coneguts i emprats pels nens i nenes des de petits. Formen part del primer nivell de domesticació, com quan diem a un animal que ha fet bé una cosa o el castiguem si l'ha fet malament.

El problema d'aquests mots apareix quan els usem en un sentit moral o quan els apliquem a altres tipus de comportament.

La paraula «dolent» ha aparegut a la carta de Rínxols d'Or quan diu «la mare diu que sóc dolenta», i ara la tomem a trobar aplicada a una bruixa. La primera pregunta que ens podem fer és si té el mateix sentit en els dos casos: és el mateix una nena dolenta que una bruixa dolenta?

Dibuixa una nena que es porta bé i una nena que es porta malament.
Dibuixa una bruixa bona i una bruixa dolenta. I després respon:

- Què tenen en comú les dues nenes?
- Què tenen en comú les dues bruixes?
- Què tenen en comú la nena i la bruixa bones?
- Què tenen en comú la nena i la bruixa dolentes?

- Diries que es tracta de la bruixa del conte de Hansel i Gretel? Justifica la resposta.

La carta

El sobre: la forma i el contingut

Observar la manera d'escriure les adreces i els remitents, les dates i la signatura i fer-ne un model. Estaria bé que n'acabessin fent una pràctica, enviant-se entre ells cartes com si fossin personatges de contes. Distingir entre cartes, postals i altres formes de comunicació escrita.

Regles i convencions

Hi ha gent que pensa que les regles són imperatives o comandes. Per exemple, quan vas en cotxe i t'has de posar el cinturà de seguretat. Aquest tipus de regles es fan per a la protecció de les persones. Altra gent pensa que les regles són orientacions, i altres pensen que són prohibicions. Per exemple: «No arrenquis les flors» o «No vagis al carrer tota sola». Quan la gent té una feina o durant el temps lliure, sovint tenen regles o plans que regulen els seus dies i simplifiquen les coses. Aquests plans s'anomenen regles. Per exemple, al parvulari, hi ha d'haver un nombre de regles que els nens i nenes i els mestres han de seguir si volen que les coses de cada dia funcionin plenament i han d'assegurar que tot va bé.

Els jocs també tenen regles. Quan juguem a futbol o a bàsquet o a famílies, creem regles i les seguim. En un sentit, cada aspecte de la vida social és un joc, i si el joc ha d'anar bé els jugadors han d'obeir certes regles. En una situació democràtica, els jugadors fan les regles que volen seguir, perquè pensen que les regles són en el seu propi interès. D'alguna manera créixer és aprendre a interioritzar regles que pensem que tenen sentit per a nosaltres i ens ajuden a estar més contents, plenament vius.

- Analitzar la manera com s' escriuen sobres de les cartes i procurar fer-ne un d'igual. Preguntar-se el sentit de les dades i el perquè de la convenció.
- Portar a classe sobres de «veritat» i comparar-los amb els dels contes.

El contingut

Què deu dir? Fer hipòtesis sobre el contingut de la carta. Tenint en compte a qui va dirigida, veient qui l'envia, podem endevinar quin és el contingut?

MAGATZEMS ELS FOLLETS, S.L.
Tota mena d'articles per a la bruixa moderna. Servei de cau a cau.
Servim sàbats complets.

PANTALLES MORTALS
Llòbregues i elegants

Pastís de nen petit
Tingu'l sempre al rebost, per a visites inesperades

BOTES DE SET LLEGÜES
Mides 40 - 400
EN CINC COLORS SELECTES

Fàcils de netejar Jocs de calderes
Recepta de franc: gripau amb suc

Relloige fetiller De cristall
Un obsequi ideal

ESCOMBRIA
PER A LA BRUIXA PROFESSIONAL
Vista a la T.V.

Busca una nova salamandra?
PREU DE GANGA. LES MÉS GROSSES

OFERTA ESPECIAL
COMPRIN 4 I REGALIN GRATIS UNA DE MÉS!
PREU DE L'ANY PASSAT

Tassetes DIABÒLIQUES
Joc de te
Es renta sol!

PINDOLES REJOVENIDORES
Se sent una bruixa fluixa? AIXÒ la reanimarà!

Tractat Complet de MALEDICCIONS
"Un llibre embrutador"
EL CORREU SATÀNIC

DUES-LLUNES
Ulleres de nit
De totes les mides

GRANOTA EN POLS
AFEGEIXI AIGUA
croak

PER AL BRUIXOT
estimat

LI TORNEM ELS DINERS SI NO OBTÉ RESULTATS

corbata i mitjons fent joc

Aquests són només alguns exemples del nostre encisador catàleg.
Per a més detalls: truqui de franc al TELÈFON 13. MALASTRUGUES, ABSTENIU-VOS.

Propaganda –INTERPRETAR-

Els rètols, la publicitat, són pertot arreu. Val més que siguem conscients del seu poder si no volem que ens engoleixi acríticament. Els nens i nenes solen ser seduïts per la publicitat i són sovint enganyats i, per tant, passen de l'eufòria de l'oferta al desengany del producte. Serà bo que vegin les trampes del grafisme i del text com més aviat millor.

Aprofiteu per portar a classe fulls de publicitat, de supermercat, de venda de pisos, etc. Podeu diferenciar les parts del text, preguntar què venen, adonar-se de com està distribuïda la informació, si el color i la mida de les lletres tenen a veure amb el que és important. Distingir la informació rellevant de l'accessòria.

Els eslògans –CREAR-

Els nens es poden inventar frases que puguin ser útils en determinades ocasions. La mestra dóna un parell d'exemples i els altres els inventa la classe:

- Davant d'una agressió: No m'agrada pegar, m'agrada jugar.
- Per demanar un favor: Si em deixes jugar et faré un petó a la mà.
- D'altres: per evitar que et renyin, per demanar perdó.

Fer un joc de punts de vista a partir de fotografies o anuncis que tractin el picat i el contrapicat, o bé diferents tipus de fons o escenari per a certs productes, etc. Analitzar quin pla és més persuasiu i quin farà més atractiu el producte i per què.

Els productes –AGRUPAR, CLASSIFICAR-

Fer un estudi i una anàlisi dels productes que ofereixen a la bruixa i veure per a què serveixen.

Podríem fer una llista de coses per a nens i nenes que van a escola en el mateix sentit que la publicitat que rep la bruixa?

***Redactar i dibuixar un anunci* –INVENTAR-**

Que cada nen i nena pensi en un producte per a l'escola i en faci un anunci d'un full amb dibuix i lletra. Al final confeccionarem també un gran cartell entre tots, tot aprofitant algun esdeveniment de l'aula o de l'escola per anunciar: productes de Nadal, de la tardor, una festa, una sortida...

Entre tots busqueu un nou títol que escaigui al conte *La caseta de xocolata*.

Llegir i riure –BUSCAR EJEMPLOS-

Hi ha coses que fan riure quan les veiem, d'altres que en fan quan les llegim i n'hi ha que fan riure quan hi pensem. Pots posar algun exemple de totes tres?

Pla de discussió:

1. T'agrada riure?
2. Quines coses et fan riure?
3. Quan els altres riuen, te'n vénen ganes?
4. És fàcil de parar de riure?
5. Faries o diries ara mateix una cosa que ens fes riure? Fes-ho.

Llegir i riure –PENSAR ALTERNATIVES-

- Es pot riure sense llegir?
- Es pot llegir sense riure?
- Es pot riure tot llegint?
- Hi ha alguna semblança entre llegir i riure?
- Què és el que fa riure la bruixa quan llegeix?

La bruixa llegeix i riu
i el carter dóna una ullada
al diari, però no tasta
ni el te *ni* la melmelada!
(Us en refiaríeu d'una bruixota?)

No tasta ni te ni melmelada

Aquesta expressió ens ha de servir per tractar els negatius com a expressió i com a valor de significació positiva.

De fet, aquestes dues negacions impliquen una actitud positiva. Es pot lligar amb les experiències dels nens quan es neguen a fer una cosa i fan morros com a actitud de negació que en el fons implica una actitud positiva: vol que li facin cas, volen que se'ls escolti, volen cridar l'atenció, etc.

-FER HIPÒTESIS-

Com ens podem explicar que el carter no tasti ni la melmelada ni el te?

- Potser no tenia gana.
- Potser no li agradava.
- Potser es guardava la gana per a l'hora de dinar.
- Potser no li feia goig.
- Potser tenir por.

Les bruixes fan por?

Encetar un debat sobre què ens fa por de les bruixes i els sentiments que generen.

Si jo... –DONAR RAONS-

Tria i justifica algunes d'aquestes actituds:

1. Si jo hagués estat el carter, no hauria menjat ni begut.
2. Si jo hagués estat el carter, hauria menjat i begut.
3. Si jo hagués estat el carter, hauria menjat, però no hauria begut.
4. Si jo hagués estat el carter, no menjat, però hauria begut.
5. Si jo hagués estat el carter, ni no hauria entrat a la casa.

Us en refiaríeu, d'una bruixa?

Refiar-se, confiar, etc. Sembla que al carter no li fa goig el te que li ha preparat la bruixa, té por que no l'hagi enverinat o que no contingui alguna potinga. Per això no se'l beu. Confiar en altres persones és una relació humana complexa: confiar en el que diuen, en el que fan, en el seu interès. Com es pot saber si una persona és o no digna de la nostra confiança? De vegades confiem per l'aparença (ens fa el pes).

A partir de la pregunta de si ens refiaríem de la bruixa, ens podem preguntar els uns als altres què ens fa confiar en la gent o en certes persones. Al final, podem exposar una colla de criteris que ens farien confiar en algú.

Una altra manera de conceptualitzar és trobar diferències entre dos conceptes semànticament contraris o semblants.

Quina diferencia hi ha entre... –CONCEPTUALITZACIÓ-

Confiar i desconfiar
Confiar i creure
Confiar i fiar

Refiar-se i no refiar-se
Refiar-se i esperar
Refiar-se i malfiar-se

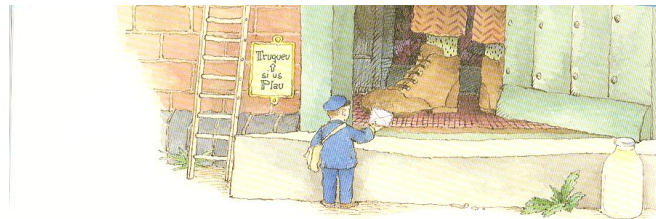
Tercera carta: Al Senyor M. Gros

Els gegants –TROBAR SEMBLANCES I DIFERÈNCIES-

Quina diferència hi ha entre un gegant i un no gegant?

- El cos del gegant és... i el del no gegant és...
- La veu del gegant és... i la del no gegant és...
- La casa del gegant és... i la del no gegant és...
- La gana del gegant és... i la del no gegant és...
- El riure del gegant és... i el del no gegant és...
- Els sentiments del gegant són... i els del no gegant són...

Avantatges i desavantatges d'un gegant. Fem dues llistes on s'expliquin els possibles avantatges i desavantatges de ser gegant.

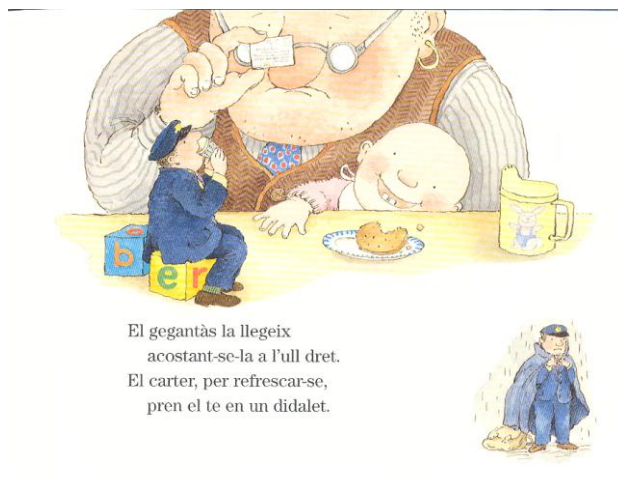
Després el carter joliu
es dirigeix, tot xiulant,
a una casa que tenia
una portassa *gegant*,
amb una postal... sabeu per a qui?

Portassa /casassa –VOCABULARI, DERIVACIÓ-

Aquí tractarem la mecànica dels augmentatius: portassa, casalot, etc., mostrant el canvi de significat entre un nom o adjectiu normal i el seu augmentatiu.

És igual dir porta que portassa? Assenyalar la diferencia entre:

- casa / caseta / casassa.
- porta / porteta / portassa
- nina / nineta / ninassa
- llibre / llibret / llibrot

CLASSIFICAR

Indiquem amb una creu si els sufixos de les paraules següents donen un caràcter de diminutiu o d'augmentatiu.

	Augmentatiu	Diminutiu
Llibret		
Sabatassa		
Finestró		
Cigronet		
Paperot		
Paperet		
Llumeta		
barcassa		

El nom del gegant –RELACIÓ PARAULES I SIGNIFICAT-

Pla de discussió. Posar noms:

1. Tens una nina o un nino?
2. Si en tens, quin nom li has posat?
3. Per què has triat aquest nom?
4. Quan parles amb el teu nino, li dius el seu nom?
5. Penses que a la teva nina li agrada o li escau aquest nom?
6. Creus que la teva nina té un nom correcte (un bon nom)?
7. Si la teva nina tingués un nom diferent, seria una nina diferent?
8. El nom fa que sigui com és, o per què és com és té aquest nom?
9. Una cosa actua com el seu nom?

Si l'exemple de la nina resulta inapropiat, es pot usar el d'un altre objecte o bé el d'algun animal domèstic. En qualsevol cas l'exemple no ha d'amagar la intenció de l'exercici.

Pla de discussió. Coses que tenen nom

1. Les pedres i els arbres tenen nom?
2. Els dies de la setmana tenen nom?
3. Els països tenen nom?
4. Els vegetals tenen nom?
5. Els noms tenen noms?

Explicuem el conte del gegant

És un bon conte? –IDENTIFICAR BONES RAONS-

Donar raons de les pròpies opinions és un signe de raonabilitat. Pensem que és important donar raons de les pròpies opinions, especialment si volem convèncer els altres o comprendre per què sostenim les opinions que tenim. Si mai no oferim bones raons de les nostres creences, ens podem sentir insegurs sobre el que creiem... Evidentment no n'hi ha prou d'oferir una raó qualsevol per a les nostres opinions, hem d'oferir bones raons. Aquí tenim algunes característiques de les bones raons:

1. Les bones raons es basen en fets.
2. Les bones raons són pertinents per a l'opinió que defensem.
3. Les bones raons aporten comprensió.
4. Les bones raons són creïbles o plausibles per als qui escolten.

Què és una bona raó?

Orientacions: Digues si la persona que parla dóna una bona raó o no

1. Agafo diners de la butxaca del meu amic
perquè em vull comprar caramels.
2. Ploro quan arribo a l'escola
perquè en tinc ganes.
3. Recullo un paper del carrer perquè
no hi vull veure porqueria.
4. Marxo de l'habitació,
perquè hi ha una persona que fuma.
5. No em volia dormir
perquè no m'agrada arribar tard a l'escola.
6. Trenco el cap del nino
perquè vull veure que té a dins.
7. He trepitjat una formiga
perquè m'ha donat la gana.
8. He agafat la joguina del Quim
perquè vull jugar amb ell.

Altres contes de gegants –COMPARAR–

Buscar contes de gegants. Valorar el paper dels gegants en els contes.

Nosaltres n'hem trobat uns quants:

El del Gat amb botes

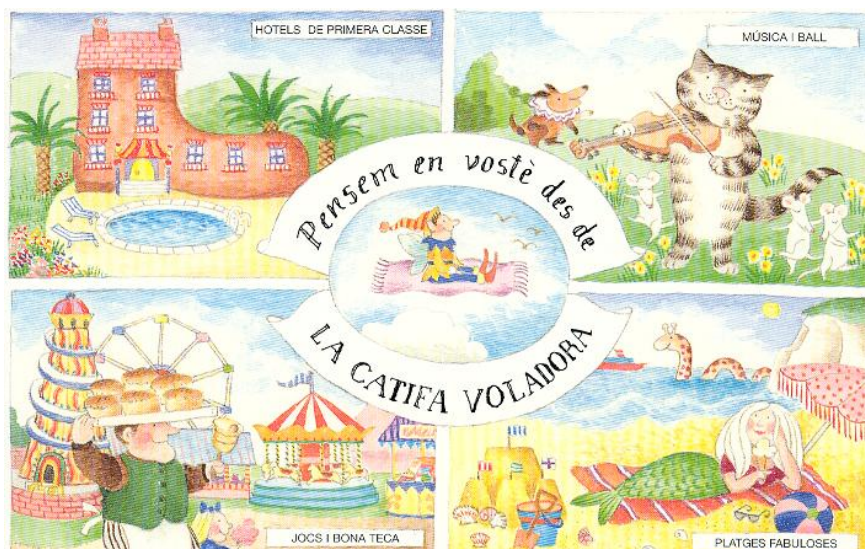
El del Sastre valent

El d'En Set Homes i en Set Geps

Comparar és comprendre.

Compareu els gegants dels contes, per la seva grandària, per la seva bondat o maldat, per la seva força o per la seva totxesa. Mostrar com les aparences, de vegades, enganyen. I que els gegants, com les bruixes, que tanta mala fama tenen, no són sempre tan dolents. Que hi ha de tot!

La postal

TARGETA POSTAL

ENGANXEU
EL SEGELL
AQUI

ESTIMAT GEGANT GROS:

ENS HO ESTÈM PASSANT D'ALLÒ MÉS BE, JO,
LA MARE I LA SEVA GALLINA DELS OUS D'OR. (ÉS MILLOR
QUE ELS XECS DE VIATGE.) VAIG VEURE UN CRETÍ MENTRE
ATERRÀVEM, ERA MÉS GRAN QUE VOSTÈ I M'HE A'UNTAT
LA SEVA ADREÇA. VAGI AMB COMPTE, VOSTÈ I LA SEVA
ARPA QUE CANTA. EL PASSARÉ A VEURE UN DIA D'AGUESTS
FINS BEN AVIAT. EL SEU (MOLT) PETIT AMIC,

LLUC

EL NOSTRE CORREU SEMPRE
ÉS AL VOSTRE SERVEI
LA CATIFA VOLADORA

Enviar postals

Si el mestre/a pot, dies abans, haurà escrit una postal a cada nen i nena de la classe o una postal per a tot el grup, i n'esperarà la resposta.

Quarta carta: La Ventafocs

Casa de torró. Palau –USAR CRITERIS-

Diferència de tipus / diferència de grau

No totes les diferències es poden mesurar. Es poden mesurar els pesos entre ells i les llargades entre elles perquè només hi ha diferència de grau. També es poden mesurar les diferències de temps i la diferència de temperatures, etc. Però la diferència entre l'espai i el temps és una diferència de tipus i, per tant, no es pot saber quin espai ocupa un minut.

La diferència de grau és quantitativa, permet de comparar dues coses, perquè usen la mateixa unitat de mesura.

La diferència de tipus és qualitativa, no es pot comparar quantitativament, perquè les dues o més coses tenen unitats de mesura diferents.

Com mesurar la diferència entre

1. El pes d'un arbre i el pes d'una casa.
2. El color de dues taronges.
3. La mida d'un pèsol i la mida d'una pilota.
4. Els teus sentiments i els dels teus amics.

Mesurar la diferència entre una mosca i un elefant.

1. Entre el color de la mosca i el pes de l'elefant.
2. Entre les ales de la mosca i la trompa de l'elefant.
3. Entre les potes de la mosca i les potes de l'elefant.
4. Entre l'olor de la mosca i l'olor de l'elefant.

Completar la paraula que falta al final de la frase: grau o tipus

Entre una casa de veritat i una casa de torró hi ha una diferència de...
Entre una casa de maons i una casa de fusta hi ha una diferència de...
Entre una caseta de nines i la meua casa hi ha una diferència de...
Entre una casa de xocolata i una casa de fusta hi ha una diferència de...
Entre una casa i un palau hi ha una diferència de...
Entre un palau i una barraca hi ha una diferència de...
Entre una casa de cartró i el plànol d'una casa hi ha una diferència de...
Entre l'alçada d'un palau i l'alçada de casa teua hi ha una diferència de...
Entre l'amplada d'una casa i l'amplada d'una altra casa hi ha una diferència de...

Bell jardí

Què és un cosa bonica? –DEFINIR–

Pla de discussió

1. Quan diem que un jardí és bonic?
2. Què entenem per un bosc bonic?
3. Com és un cavall bonic?
4. Hi ha gossos bonics i gossos lletjos?
5. Hi ha vestits bonics? Com són?
6. Podem dir què fa que una cosa sigui bonica?

Posar exemples de coses que els nens i nenes trobin boniques i discutir si ho són per a tots i que és allò que les fa boniques.

És bonic aquest quadre? –CRITERIS ESTÈTICS–

Cal buscar una pintura de paisatge clàssic del tipus *Castillo en un bosque*, 1667, de Jan Wijnants, que és al Museo Thyssen-Bornemisza de Madrid). Digueu què és el que fa que aquest quadre sigui o no bonic.

1. Els colors
2. El castell
3. Sembla de veritat
4. M'agrada
5. Fa somniar
6. Fa pensar en coses tristes
7. Té colors foscos
8. Les formes...
9. Els personatges que hi ha
10. Té coses noves i interessants
11. No n'havia vist mai cap

EL CONTE DE LA VENTAFOCS

-VERSIONS DIFERENTS, PENSAR ALTERNATIVES-

Lectura atenta del llibret que conté el sobre. Una vegada llegit una o dues vegades per la mestra, s'obre un torn de paraules per assenyalar les variants que cada nen o nena aporta.

Podem representar-lo a classe

-TRADUIR DEL LLENGUATGE ESCRIT AL CORPORAL-

Pla de discussió

- Seria millor si la Ventafocs no fos pobra?
- Seria millor si en lloc d'un príncep fos un perruquer?
- Seria millor si les germanastres fossin bones?
- Seria millor si el pare no se n'hagués tornat a casar?
- Seria millor si comencés diferent?
- Seria millor si acabés diferent?
- Què hi afegiries o trauries per tal que fos millor?

Com comencen els contes?

- Vet aquí una vegada...
- Fa molt i molt de temps...
- Fa qui sap els anys ...

I com acaben?

- Conte contat, ja és acabat.
- I catacric, catacrac, el conte s'ha acabat.
- I la rondalla és acabada i menjaren cansalada.

És un bon conte? –USAR CRITERIS-

Com sabem que és un bon conte? Què ho fa que un conte sigui un bon conte?
Què fa que un conte sigui bonic?

1. Que tingui un bon començament.
2. Que tingui un príncep o una princesa.
3. Que sigui d'animals.
4. Que sigui molt llarg.
5. Que tingui vestits bonics, palaus, perles...
6. Que acabi feliçment.
7. Que sigui senzill i s'entengui.
8. Que em faci pensar molt.
9. Que m'agradi a mi.
10. Que em faci companyia.

La meva opinió

1. T'ha agradat el conte?
2. Què és el que t'ha agradat més?
3. Què és el que no t'ha agradat?
4. A tu, quin personatge t'agradaria ser?
5. Quin personatge no voldries ser?

La carta

Escriure

Les persones s'expressen de moltes maneres, dibuixant, cantant, fent poemes, ballant, escrivint històries, etc. El llenguatge té el poder de la comunicació i de l'expressió. Quan algú escriu un llibre o una història pensa que té alguna cosa a dir. Escriure i llegir són dues coses que se suposa que van juntes.

Digues si estàs d'acord o en desacord amb les frases següents i, en qualsevol cas, digues el perquè.

1. Tothom pot aprendre a escriure.
2. Aprendre a escriure és fàcil per a tothom.
3. Hi ha gent que aprèn de pressa a escriure i n'hi ha que ho fa més lentament.
4. És més fàcil dibuixar que escriure.
5. És tan fàcil dibuixar com escriure.
6. Dibuixar és a parlar com escriure és a pensar.
7. És més fàcil escriure bé que pensar bé.

Els llibres

Els nens poden descobrir aviat que els llibres són mons possibles.

Pla de discussió

1. Hi ha llibres de dibuixos sense paraules?
2. Hi ha llibres de paraules sense dibuixos?
3. Què és un llibre?
4. Els llibres sempre són escrits per persones?
5. Tots els llibres expliquen històries?
6. Hi ha llibres per a nens?
7. Explica un llibre que hagi llegit i digues per què t'ha agradat.

Dibuixa en tres seqüències els fets més importants del conte. –RESUMIR–

Sobre la lectura hi ha molts escriptors i lectors que han dit i escrit coses. Però també els pintors han estat molt prolífics a pintar llibres i persones o situacions on la lectura es protagonista.

Al CD que trobareu a la maleta, hi ja un arxiu amb una selecció de quadres de pintors coneguts que serviran per a una discussió oberta amb els nens i nenes sobre les pintures i sobre com reflecteixen el món de la lectura.

En trobareu quadres de Hopper, Picasso, Veermer, Renoir i Van Gogh

-OBSERVAR-

Pots plantejar algunes d'aquestes preguntes per enriquir l'observació i interpretació sobre el món de la lectura.

- Què hi veus?
- Què et suggereix (estació de l'any, època, tendresa, plaer,...)
- Per què aquesta sensació?
- Quins són els colors que dominen en el quadre?
- Com està pintat el quadre, amb aquarel·la, oli, llapis, cera, etc.?
- Quin tipus de gest feia el pintor quan pintava el quadre amb el pinzell?
- Com i on són les línies mestres o compositives?
- Com està organitzada la imatge?
- Com està tractada la llum?
- Què hi ha en primer pla?
- Com és el fons?
- Quina és la relació fons/forma?
- Quina època de l'any representa?
- Quina deu ser l'edat i condició dels personatges o objectes?
- Què et diu sobre la lectura?
- Què has après?

Cinquena carta: Al senyor Llop

La família

Un familiar és un membre de la teva família. Però quan la qüestió sorgeix dels nens i nenes, què és la família? Com determines qui pertany a la família i qui no?

Aquest tema és una oportunitat per treballar amb els nens i nenes el concepte «família». Els nens no tenen problema a posar «pares», «mares», germans i germanes dins les famílies. Però, i els altres parents? Els nebots i nebodes, els oncles i els cosins? Aquests són conceptes més difícils per als nens.

Sovint un dibuix ajuda. Pots dibuixar un cercle a la pissarra per a la família nuclear, i després anar ampliant el concepte família. La família sovint és un concepte elàstic per als nens. La senyora que sempre ens visita el diumenge és una tia, i potser el germà del teu amic que ha passat uns dies a casa teva és un «cosí». Alguns nens diuen que al final només hi ha una família, «la família de persones».

Relacions familiars

Connectar aquestes persones de la columna de l'esquerra amb la descripció de la columna de la dreta.

la mare del meu pare
el fill de la germana de la mare
el germà del pare
la germana del pare
la mare de la meva mare
la germana de la meva tia
la filla de la meva tia

tia /tieta
oncle / tiet
cosí
cosina
nebot
àvia
la dona del meu
germà

Després el carter joliu,
sentint-se tot escalfat,
troba una "àvia" ben curiosa,
una "àvia" que, ben mirat,
sembla tota una altra cosa!

La carta va dirigida... Ooooh!

L'àvia

L'àvia és la mare del... o de la...

Dibuixa un arbre genealògic des de les teves àvies i avis fins a tu. Cal haver explicat a classe com es fa un arbre genealògic.

No et descuidis de posar el nom i el cognom de cada persona que hi dibuixis.

Les cometes

Què volen dir les cometes que acompanyen el mot *àvia* del text?

La ironia –CONTEXTUALITZAR-

La ironia s'usa per significar coses que no es diuen, de vegades coses contràries al que es diu, com ara quan estem molt enfadats i diem “molt divertit” amb la cara de set sous o amb la cara de pomes agres, s'entén que no ho trobem gens divertit. Aquí el mot *àvia* no vol dir el contrari, però vol dir una cosa que no és: perquè, de fet, és el llop disfressat d'àvia.

Digues, per exemple, en quina situació aquestes expressions serien veritat i en quines serien iròniques:

1. Molt ben fet!	5. Gràcies!
2. Quina llàstima!	6. Estic molt contenta.
3. Bon profit!	7. Vine, vine, acosta't.
4. Bon dia!	8. Que bé!

Semblar i ser –CLASSIFICAR-

La diferència entre aparença i realitat es fa difícil de veure de vegades.

• Agafa un got mig ple d'aigua i posa-hi un llapis o un regle a dins. Mira aquest objecte que hi has introduït des del costat del got, a través del vidre. No sembla trencat? Per què? *(es poden aprofitar molts exercicis sobre il·lusions òptiques).*

Pla de discussió

1. Pots pensar en alguna cosa que no és realment el que sembla?
2. Imagines que la gent veu les coses com tu les veus? .
3. Saps d'alguna cosa que sembli el que no és?
4. Hi ha alguna manera de saber si les coses són com són o només ho semblen?
5. Pot ser que un nen sembli enfadat i estigui content?
6. Pot ser que una nena estigui contenta i sembli enfadada?
7. L'àvia de la Caputxeta és realment l'àvia o només ho sembla? Com ho saps?

El nom de la Caputxeta

Fer adonar els infants que hi ha moltes formes d'identificació. De vegades és el nom propi, però altres vegades ens podem fer conèixer per altres formes: diminutius, sons afectuosos, etc. Abans la gent es deia d'allà on venia o procedia, Juan de la Encina, Leonardo da Vinci, etc. Avui a pagès les cases encara tenen motius o malnom: el Peret de ca la Laia, la Joana de can Formiga, etc.

Caputxeta és un nom de nena?

Si féssim com els pares de la Caputxeta, com et diries ara mateix?

1. Que cadascú es busqui un nom lligat a una peça de roba que avui li vagi bé per la roba que porta.
2. Que tothom busqui un nom lligat a una peça de roba per al nen o la nena que té a la seva dreta.
3. Que cadascú pensi en el nom que posaria al company/a de l'esquerra, si hagués de triar entre els colors.
4. Quin nom de flor ens escauria més?
5. Quin nom de muntanya o de riu ens agradaria dir-nos?
6. I si ens havíem de dir una hora del dia, quina escolliríem?
7. Inventar altres possibilitats per anomenar-nos.

Pla de discussió

1. Hi ha gent que no té nom?
2. Pots tenir un nom i no saber-ho?
3. Si t'oblides del teu nom, algú te'l pot recordar?
4. Hi ha botigues on es poden comprar noms?
5. Pots fer un acròstic amb el teu nom, com ara:

I	I
IR	R
IRE	I R E N E
IREN	N
IRENE	E

La Caputxeta Vermella i Els tres porquets

Explicar i representar els dos contes. Es poden fer dues companyies de teatre que assagin per separat i que cada grup sigui l'espectador de l'altre grup.

La carta

URGENT

Senyor D. Llop M.
C/ o Cabana de l'Àvia
Els Vespers

MÉS, MENYS I MOLTS, ADVOCATS ASSOCIATS
Edifici Mercuri, Avinguda de Qui Vingui, Telèfon 12345

Distingit senyor Llop:

Li escrivim en nom de la nostra clienta, la senyoreta Caputxeta Vermella, a propòsit de l'àvia d'aquesta. La senyoreta Caputxeta Vermella ens diu que vostè està ocupant la cabana de la seva àvia i es posa les seves robes sense consentiment de l'esmentada senyora.

Li demanem que prengui nota que, si aquesta situació continua, avisarem el Llenyataire Major i -si calgués- a tots els homes del rei, infanteria i cavalleria incloses.

Canviant de tema, l'hem d'informar que els senyors Tres Porquets, S.L., estan fermament resolts a pledejar per danys i perjudicis. El seu oferiment de compartir beneficis en un robatori de naps o de cols ha estat desestimat, i no en traurà res de continuar fent el desentès.

Resta seu afectíssim,

H Més

H. Més

Trencar les regles

Moltes vegades el fet de trencar les normes passa perquè es desconeixen o per la manca de reflexió sobre la seva utilitat. Aquí, malgrat que es tracta de normes legals, ja que el senyor Llop està fent «d'ocupa», intentarem de reflexionar sobre les normes i la seva aplicació i sancions. Si veiem que els infants troben complex el text de la carta començarem a parlar i fer exercicis sobre normes de la classe i/o de l'escola.

Les normes de la classe

Es crearan o repassaran les normes que s'han instaurat a començament de curs per funcionament de l'aula. Si encara no s'ha fet, es poden escriure les normes que regiran el diàleg:

- Els nens seuran en rotllana.
- Per demanar la paraula aixecaran la mà.
- Parlaran d'un en un.
- Mentre un parla els altres escoltaran.
- No parlaran amb el veí o la veïna mentre un altre nen tingui la paraula.
- Parlaran bé i clarament, etc.

Les normes de l'escola

Poden també repassar les normes de l'escola o bé les poden anar descobrint i anotant com un exercici de sensibilització de les pautes necessàries per a la convivència. Si es creu necessari es poden discutir.

Si veiem que tenen ben assimilades les normes escolars, es pot passar directament a les socials i mostrar quines van lligades al text de la carta:

Algunes normes:

- Envair una casa que no és seva.
- Tancar algú contra la seva voluntat.

Preguntes que es poden fer per a cada norma:

- Què passaria si tothom trenqués la norma?
- Què podem fer per evitar-ho?
- Quin càstig li pot caure?
- Quin càstig ens podríem inventar?

Disfressar-se / identitat

Als nens i nenes els agrada disfressar-se i està bé que completin els seus jocs de representar amb tots els elements que els identifiquen amb personatges que momentàniament volen ser. Un bon exercici és fer-los conscients d'aquestes possibilitats de posar-se en el lloc d'un altre i del fet que representen el teatre i l'escenificació sense deixar de ser un mateix.

Activitat

Proposar la improvisació de disfresses i que cadascú expliqui quin personatge és i per què l'ha triat.

Pla de discussió. Què et fa a tu? –USAR CRITERIS-

1. És el teu nom el que et fa a tu?
2. És la teva cara?
3. Són els teus pensaments?
4. És el teu cos el que et fa a tu?
5. És la teva família?
6. És la teva casa?
7. Sempre has estat igual?
8. Si has canviat, com saps que encara ets tu?

Dibuixa en dues vinyetes els fets més importants del conte

L'Àvia" llegeix, enrabada,
mentre, nerviós, el carter
se la mira de reüll,
deixant refredar-se el te.

Enrabiada

Què vol dir enrabiarse? -DEFINIR-

Completar aquesta frase amb els verbs que hi corresponguin.

Enrabiarse és com.... i és diferent de.... i contrari de....

Empipar-se, estimar-se, enfadar-se, molestar-se, divertir-se, enfurir-se, desenfadar-se, alegrar-se, exasperar-se, indignar-se, resignar-se, conformar-se, passejar-se, penedir-se i avorrir-se.

Activitat. Enrabiarse.

Dos nens o nenes que representin la següent escena, i després que els altres decideixin quan una persona està enfadada.

- Un nen o nena de la classe que comparteix el berenar amb un altre.
- Un conill que no vol que un altre conill jugui amb la seva pilota.
- Un gat que vol un plat de llet i els seus pares li diuen que no és hora de berenar.
- Un cavall que no vol portar el seu amo.
- Es pot intentar representar la darrera enrabiada que ha tingut lloc a classe.

Enfadat o enrabiat –DONAR RAONS-

Indica si està o no enfadat i dóna les teves raons:

	Enfadat	No Enfadat
1. Es tapa les orelles quan la seva mare el crida		
2. Llença les joguines per terra i fa cara de pomes agres		
3. Es vesteix tot rondinant paraules que no s'entenen		
4. Es treu els guants i els llença a terra amb fúria		
5. Plora silenciosament en un racó		
6. Dóna cops a un company amb els peus i les mans		
7. Es fica dins el llit amb el cap tapat		

També aquests exemples es poden representar i adquireixen un grau de comicitat que fa força irresistible prendre'ls seriosament.

Nerviós –LLENGUATGE NO VERBAL–

- Deduir estats d'ànim de la gesticulació de les persones. Intentar representar distints estats d'ànim a través del gest:

neguitós, pacífic, content, trist, enfeinat, gandul, preocupat, enamorat, impertinent, nostàlgic, inquiet, passiu, lent, colèric, etc.

- Intentar posar adjectiu a les actituds que representen alguns dels dibuixos.

Ajudar els altres

Des del començament estem creant una comunitat de recerca, que és un grup que treballa conjuntament per deliberar algunes coses d'importància. Com a grup ofereix bones raons, autocorrecció i aprèn a construir idees. És una tasca de col·laboració més que no pas una empresa competitiva. Cada nen i nena construeix sobre el que l'altre diu, i això fa que uns ajudin els altres.

Els exercicis i els plans de discussió en aquest manual han estat construïts per intentar fer operacionals els conceptes i les habilitats de raonament de la novel·la com a forma que els nens puguin practicar l'etiqueta i procediments de participació en una comunitat de recerca. És un intent perquè aprenguin a construir unes idees sobre les altres i a seguir la recerca de les idees cabdals.

A molts nens i nenes els agrada ajudar; per a ells és una feina, forma part de «l'acció», i els agrada crear o produir alguna cosa.

D'altra banda això els comporta una adequació a la societat. Moltes vegades els estudiants anomenats «mandrosos» ho són perquè no obtenen satisfacció social de les seves activitats. És qüestió, doncs, de procurar que ajudar es converteixi en una tasca positiva i engrescadora.

Representar un conte

Triar un conte i representar-lo ben representat, amb tots els ells i ells: personatges, disfresses, maquillatges, música ambiental, escenari, tot!

Al final de la representació, valorar com ha funcionat la tasca col·lectiva. Mostrar com ens hem hagut d'ajudar i coordinar els uns amb els altres. Hauria de quedar clar què vol dir ajudar.

Pensar una activitat que consisteixi a ajudar

- Col·laborar a fer els deures d'un altre estudiant.
- Donar un cop de mà al/la mestre/a en l'ordre de la classe.
- Parar o desaparar la taula a casa.
- Ordenar les joguines i els contes de l'habitació.

Es dóna un dia per fer-la i l'endemà se'n parla. (Accentuar el component de posar-se en el lloc de l'altre.)

Sisena carta. Rínxols d'Or

Les hores del dia

1. A quina hora t'aixeques al matí?
3. A quina hora dines?
4. A quina hora surts de col·legi?
5. A quina hora sopes?
6. A quina hora vas a dormir?

Què és un amic? –DEFINIR-

Orientacions: Estàs d'acord o en desacord amb les sentències que completarien aquesta:

Has tingut mai un amic/ga que...

	SI	NO
a. No tingui ganes de jugar		
b. No parli gaire		
c. No vulgui compartir els teus pensaments		
d. No et digui la veritat		
e. No comparteixi les seves joguines		
f. No et demani ajuda		
g. No t'estimi		
h. No t'agradi		
i. No vulgui estar amb tu		
j. No pensi gaire		

Rínxols d'Or

Repasar el conte i rellegir la primera carta per veure la connexió entre aquest episodi i l'anterior.

La carta

SÍ US PLAU, NO LA DOBLEGUEU

A
Rínxols d'or
Carrer de la Merla, 24
Banbury Cross

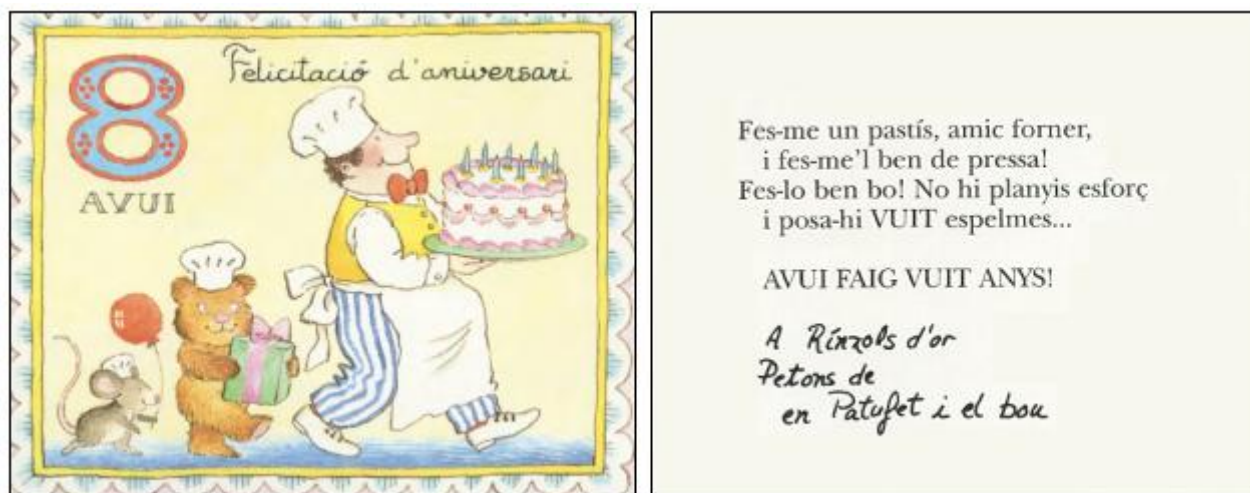
Aniversaris

Els aniversaris són dies molt especials per als nens. És el seu dia. Sovint fan una festa i tenen regals. Els aniversaris són dies que celebrem la nostra vinguda en aquest món.

Els nens es recorden del dia del seu aniversari, però no del de l'altra gent. És difícil que alguns nens pensin en l'aniversari de gent que ha mort -per exemple l'aniversari de Mozart o Colom o Edison-. I encara en alguns països se celebren aniversaris de gent que ha mort: Per què? Per què se celebren aniversaris d'herois nacionals, inventors o famosos compositors i artistes? Potser si els nens responen a aquesta qüestió, poden descobrir un altre joc de significats pels quals celebrar el seu propi aniversari.

Piaget diu que els nens són grans creients de les tradicions. Les coses semblen "encaixar amb les regles". I quines són les regles de la festa d'aniversari? Potser ho podríeu preguntar als nens. Inclou un pastís? Hi ha regals? Inclou espelmes?

Inclou bons desitjos? Inclou compartir el pastís amb els altres? Exclou alguna d'aquestes coses? Per exemple, es pot fer una festa d'aniversari sol? Pot haver-hi festa d'aniversari si qui el celebra no té bons desitjos?

Les festes d'aniversari –CALCULAR-

1. Quants anys tenies en el teu darrer aniversari?
2. Quants en tindràs en el proper?
3. Saps quants mesos han passat des que vas néixer?

Créixer / Fer-se gran –TROBAR SEMBLANCES I DIFERÈNCIES-

Aquesta és una experiència que en alguns aspectes els adults ja no tenim; tot i que notem canvis en la nostra vida, no són tan espectaculars com en les vides dels infants. Pensar quines coses són iguals i quines canvien quan creixem.

	Igual	Diferent	No ho sé
1. L'aspecte			
2. Els vestits			
3. Els sentiments			
4. El pensament			
5. Les coses que penso			
6. El que faig			
7. El que em diuen			
8. Els jocs			
9. Els amics			
10. La por			

Pla de discussió. Créixer –CONCEPTUALITZAR-

1. Quants anys et falten per ser gran?
2. Tota la classe creix al mateix temps?
3. Les persones grans també creixen?
4. Com saps que creixes?

Diners (regals)

Els infants de 6 a 8 anys no estan gaire familiaritzats amb els diners, però comencen a comprendre la importància que els adults els assignen. Per això tenen curiositat pels bitllets i les monedes i els interessen per ells mateixos. És interessant, doncs, aprofitar aquest interès.

Com que els interessa l'objecte en si, poden no comprendre bé l'interès no tangible ni el poder del diner; per això es pot treballar en aquest aspecte que parteix del metall i el paper i tractar el sentit de la convenció econòmica.

Què vol dir la gent quan usa aquestes expressions –INTERPRETAR–

1. Qui guarda quan té, gasta quan vol.
2. *Poderoso caballero es don dinero.*
3. Dinners fan billets.
4. El temps és diner.

Diners

1. La gent compra coses amb diners?
2. La gent treballa per fer diners?
3. Els diners es llencen?
4. Els diners es guarden?
5. Hi ha diners que no siguin bitllets?
6. A tots els països s'usen diners?
7. A tots els països s'usen els mateixos diners?
8. Què pots fer amb 10 euros?
9. I amb 100 euros?
10. I amb 1000 euros?

Per què creus que Rínxols d'Or usará els diners? I tu, què en faries?

-RESUMIR-

En un sol dibuix expressa el fet més rellevant del conte i posa-hi un títol.

Convidar. Compartir

Compartim una cadira

Joc de cooperació. Es posen tantes cadires com nens i nenes hi ha menys una en una rotllana. Les cadires miren enfora i els nens se situen al seu voltant. Quan el professor piqui de mans, els nens es posaran en moviment, i en una segona picada de mans hauran de seure en una cadira. El que es quedi sense s'asseurà a la falda d'un company.

Després, tothom s'aixeca i es treu altra cadira, i sempre el que es quedi sense podrà seure a la falda d'un altre; al final només ha de quedar una cadira. (Si s'escau, es pot fer el mateix joc en forma competitiva de manera que el qui seu queda eliminat. Al final es pregunta com s'han sentit i quin joc prefereixen i per què).

Fer xocolata desfeta

Organitzar un esmorzar o berenar amb xocolata desfeta aprofitant l'aniversari d'algun nen o nena o algun altre tipus de celebració.

Hi ha coses bones per tu? –DONAR RAONS-

	Bo	Dolent
1. Els caramels		
2. Fums de gasolina		
3. Galleda de plàstic		
4. Llums del carrer		
5. Fumar		
6. Llibre de contes		
7. Les joguines		
8. Les llaminadures		
9. Gases		
10. Serps		
13. Mosquits		
14. Cargols		
15. Flors		

El que m'agrada

Asseguts per parelles, l'un davant de l'altre. Quan el/la mestre/a fa un senyal, cada parella s'explica quines coses els agraden i quines no, per exemple: els colors, les fruites, els contes. Al cap de cinc minuts i asseguts en rotllana, cada nen explicarà als altres les diferències de gustos que té amb la seva parella.

En acabar caldrà remarcar que tots som diferents i que tenim alguns gustos comuns i altres no.

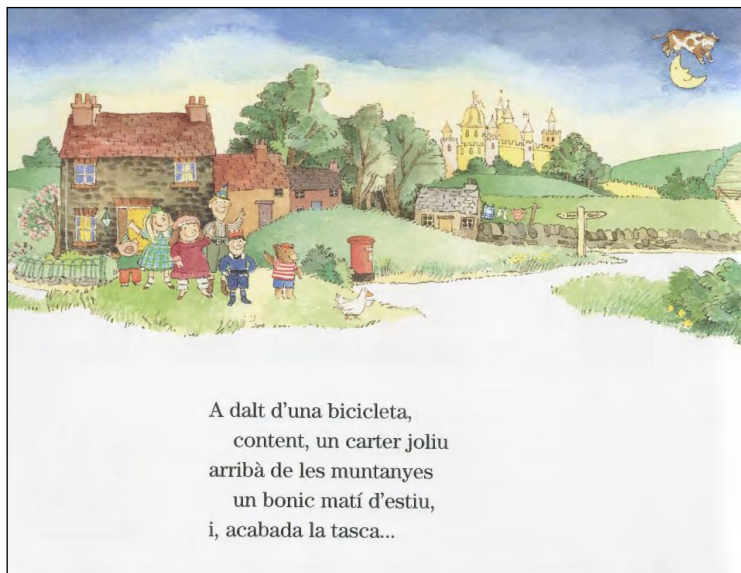
Rínxols d'or es fica el bitllet
dins la seva butxaqueta
i conviden el carter
a xocolata desfeta.

8. El carter torna cap a casa a prendre el te

El carter joliu està content

Content, trist, alegre i seriós són maneres d'estar i de sentir-se o de mostrar-se. Aquestes expressions es poden mostrar amb el cos o es poden dir amb paraules.

Quines de les coses següents diries que són estar content –DONAR RAONS–

1. «Etic contenta perquè tinc una casa i menjo calent cada dia.»
2. «Etic content perquè he tret la rifa.»
3. «Etic contenta perquè tinc molt temps per llegir.»
4. «Etic content perquè ahir vaig fer set anys.»
5. «Etic contenta perquè no m'han atropellat.»
6. «Etic content perquè tinc molt bons amics. »

Un bon dia –TRADUIR, INTERPRETAR–

- Fes un dibuix d'un bon dia a l'escola.
- Fes un dibuix d'un mal dia a l'escola.

Una vegada fets, digues per què el primer és un bon dia i per què el segon és un mal dia.

Diferències i semblances

a) En què s'assemblen?

Després d'haver comprès el terme «Semblança», preguntar als nens en què s'assemblen dos objectes o situacions com ara:

- Una casa de torró i una casa de maó.
- Una taronja i una pilota de color de taronja.
- Un gos i un conill.
- Un conjunt d'estels grocs i un ram de flors grogues.
- Una cadira i una taula
- Una formiga i un elefant.
- Una barca i un submarí.

b) En què es diferencien?

- Una casa i un palau.
- Un ou i una castanya.
- Un gargot i un dibuix.
- Una endevinalla i un acudit.
- Un amic i un conegut.
- Una pilota de futbol i una de bàsquet.
- Una persona i un personatge.

En els dos exercicis cal tenir en compte els criteris de semblança i de diferència.

El final

Els nens i nenes saben que els contes s'acaben, que les cançons tenen final i que els dies, els mesos i els anys acaben. També saben que la vida s'acaba, i els pobles i els mons. Potser és un bon moment per reflexionar sobre les diferents formes de final que prenen les coses.

Fi

